

RAPPORT 2025

Nya kvalitetskriterier för hög kvalitet i yrkeshögskolan

PUBLICERAD: 2025-09-26

DNR: MYH 2024/2989

ISBN: 978-91-90048-44-3

Myndigheten för yrkeshögskolan

Förord

Utbildning inom yrkeshögskolan spelar en avgörande roll för att möta arbetslivets behov av kompetens – idag och i framtiden. När vi nu presenterar nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning inom yrkeshögskolan är det med en tydlig ambition: att stärka utbildningarnas kvalitet, relevans och utvecklingskraft.

Vår vision är att kvalitetskriterierna inte bara ska vara ett verktyg för granskning, utan också ett stöd för utbildningsanordnare i deras arbete med att skapa utbildningar som gör verklig skillnad för studerande, för arbetslivet och för samhället i stort. Genom att tydligare synliggöra vad som kännetecknar hög kvalitet, och genom att lyfta fram aspekter som arbetslivsanknytning, interaktion och syftet med utbildningen, vill vi bidra till en gemensam förståelse för vad som krävs för att utbildningar ska uppnå hög kvalitet.

Vi ser framför oss en framtid där kvalitetsgranskning är en katalysator för utveckling, där lärande sker i nära samspel med arbetslivet, där alla studerande ges goda förutsättningar att lyckas, och där utbildningar planeras och genomförs med helhet och långsiktighet i fokus. De nya kriterierna för kvalitetsgranskning av utbildningarna är ett steg på vägen mot den framtiden.

Utvecklingen av nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning inom yrkeshögskolan har genomförts av Myndigheten för yrkeshögskolan under hösten 2024 till våren 2025. Arbetet har bedrivits inom ramen för myndighetens uppdrag att främja kvalitet och utveckling i utbildningar som ingår i yrkeshögskolan.

Västerås 2025

Åsa Kildén
Enhetschef

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Bakgrund och syfte	5
2.1	Kvalitetsgranskning för hög kvalitet och utveckling	5
2.1.1	Begreppet kvalitet.....	5
2.1.2	Kvalitetskriterier som riktningsgivare och bedömningsgrund.....	5
2.2	Varför behövde kvalitetskriterierna utvecklas?	6
2.2.1	Analys visade på behov av förändring ur flera perspektiv	6
2.2.2	Tidigare kvalitetskriterier togs fram för länge sedan	6
2.2.3	Återkommande förbättringsområden	6
2.3	Vad vill vi uppnå med nya kvalitetskriterier?	8
2.3.1	Uppföljning	8
3	Utvecklingsarbetets genomförande	9
3.1	Iterativt utvecklingsarbete med hög grad av involvering.....	9
3.1.1	Första fasen – vad är kvalitet i yrkeshögskolan?.....	9
3.1.2	Andra fasen – utkast på nya kvalitetskriterier som testas internt.....	9
3.1.3	Tredje fasen – pilottest på utbildningar.....	9
3.1.4	Fjärde fasen – remiss och justeringar.....	10
4	De nya kvalitetskriterierna	11
4.1	Områden och företeelser för kvalitet stabila över tid	11
4.2	Innehåll, indelning och gränsdragning.....	11
4.2.1	Arbetslivsanknytning lyfts fram i separat kvalitetskriterium.....	11
4.2.2	Hur väl utbildningen fyller sitt syfte lyfts fram i separat kvalitetskriterium	11
4.2.3	Flera kvalitetskriterier samlas i ett	11
4.2.4	Värdegrundsarbete integrerat i flera kvalitetskriterier	12
4.2.5	Systematiskt kvalitetsarbete som omfattar hela utbildningen	12
4.2.6	Läranderesultat i en kedja från utbildningens mål till undervisning och kunnande.....	12
4.2.7	Vikten av hög grad av interaktion för lärande	12
4.2.8	Planering, organisering och resurssättning av hela utbildningen.....	13
4.3	Kvalitetskriteriernas utformning	13
4.3.1	Tydligare effekt i varje kvalitetskriterium.....	13
4.3.2	Alla kvalitetskriterier följer samma struktur och har en tydlig mottagare.....	13
4.3.3	Tydligare att utbildningsanordnaren är ansvarig.....	13
4.3.4	Begreppen <i>alla studerande</i> och <i>hela utbildningen</i> en viktig innebörd.....	14
Bilaga 1.	Kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan	
Bilaga 2.	Författningsstöd till kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan	

1 Inledning

Utbildningar inom yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. För att utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan ska de hålla hög kvalitet. Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) och utbildningsanordnarna har ett gemensamt ansvar för att säkra kvaliteten i yrkeshögskoleutbildningarna. Myndigheten beslutar vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och beviljar statliga medel till utbildningsanordnarna. Myndigheten genomför också granskning av olika slag och arbetar för att främja utbildningarnas kvalitet och utveckling.

Syftet med Myndigheten för yrkeshögskolans kvalitetsgranskning är framför allt att bidra till att stärka kvaliteten i enskilda utbildningar utifrån de mål som uttrycks i regelverket. Kvalitetsgranskningen stödjer anordnare i att höja kvaliteten i utbildningen genom att identifiera förbättringsområden. Kvalitetsgranskningen fungerar också kvalitetsdrivande genom att lärdomar från granskning sprids mellan utbildningar och verksamheter.

För att det ska vara tydligt och transparent vad som utgör hög kvalitet i en yrkeshögskoleutbildning utgår kvalitetsgranskningen från kvalitetskriterier.¹ Kvalitetskriterierna är formulerade som målbilder och kan fungera både som grund för bedömning av kvaliteten i en utbildning och som utgångspunkt för insatser för att främja kvalitet. De kan också användas av utbildningsanordnare för att tillsammans med arbetslivet analysera och förbättra en utbildning.

Från och med granskningsåret 2026² tillämpas nya kvalitetskriterier vid kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan. De kvalitetskriterier som tidigare använts togs fram för ungefär tio år sedan. De har fungerat väl i många avseenden men efter olika analyser av kvalitetskriterierna beslutade myndigheten under 2024 att utarbeta nya kriterier som på ett bättre och mer aktuellt sätt synliggör hög kvalitet i utbildning inom yrkeshögskolan, bland annat genom att tydligare lyfta fram arbetslivets engagemang, utbildningsanordnarens ansvar och betoningen på kompetensförsörjning i målen för utbildningsformen. Inför införandet av de nya kvalitetskriterierna har vi även sett över bedömningsnivåerna för kriterierna och den samlade bedömningen av hela utbildningens kvalitet så att de harmonierar med de nya kriteriernas utformning.

I den här rapporten beskrivs arbetet med att ta fram nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan. I det första avsnittet *Bakgrund och syfte* beskrivs skälen för och syftet med att ta fram nya kvalitetskriterier. I avsnittet *Utvecklingsarbetets genomförande* återges hur utvecklingsarbetet gått till och i avsnittet *De nya kvalitetskriterierna* beskrivs och motiveras olika vägval och ställningstaganden gällande de nya kriteriernas innehåll och utformning.

Avsikten är att rapporten ska ge läsaren en samlad och lättillgänglig beskrivning av hur utvecklingsarbetet gått till och av de olika ställningstaganden som gjorts. Avsikten är också att rapporten ska kunna utgöra ett avstamp för uppföljning och utvärdering av utvecklingsarbetets och de nya kvalitetskriteriernas resultat och effekt.

Målgruppen för rapporten är i första hand personer som är verksamma inom yrkeshögskolan och har ett intresse för kvalitet och utveckling, såväl hos utbildningsanordnare som i myndigheten som hos andra aktörer. Rapporten kan vara intressant för andra som har uppdrag inom eller intresse för frågor gällande kvalitet i utbildning generellt och yrkesutbildning specifikt.

¹ 4 kap. förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan och *Yrkeshögskolan* prop. 2008/09:68. s. 33f.

² Granskningsåret inleds i december 2025.

2 Bakgrund och syfte

2.1 Kvalitetsgranskning för hög kvalitet och utveckling

Ett av Myndigheten för yrkeshögskolans uppdrag är att kvalitetsgranska de utbildningar som ligger inom myndighetens ansvarsområde. Syftet med kvalitetsgranskning är framför allt att bidra till att stärka kvaliteten i enskilda utbildningar utifrån de mål som uttrycks i regelverket. Kvalitetsgranskningen stödjer anordnare i att höja kvaliteten i utbildningen genom att identifiera förbättringsområden för att utbildningen ska nå upp till hög kvalitet.

Kvalitetsgranskningen fungerar också kvalitetsdrivande genom att lärdomar från granskning sprids mellan utbildningar och verksamheter.

Myndigheten använder resultaten av kvalitetsgranskning som ett av flera underlag för att bedöma en ansökan om ytterligare utbildningsomgångar. Resultaten från granskningarna används också som underlag för att utforma främjande insatser gentemot utbildningar och utbildningsanordnare samt som underlag i uppföljning, utvärdering och analys av hela utbildningsformen.

2.1.1 Begreppet kvalitet

Av portalparagrafen i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan framgår att bestämmelserna syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd och att utbildningarna håller hög kvalitet. Myndigheten har definierat att med kvalitet avses om och hur väl verksamheten uppfyller mål, normer och riktlinjer specifika för utbildningarna, uppfyller andra mål, normer och riktlinjer som även gäller för utbildningarna, och präglas av ett systematiskt kvalitetsarbete.³

2.1.2 Kvalitetskriterier som riktningsgivare och bedömningsgrund

Myndighetens kvalitetsgranskning ska utgå från kvalitetskriterier. Det framgår av 4 kap. 9 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Att utgå från kvalitetskriterier är ett vedertaget sätt att arbeta med kvalitet inom utbildningsområdet.⁴

De kvalitetskriterier som myndigheten har tagit fram beskriver ett önskat tillstånd och fungerar som riktningsgivare. Kvalitetskriterierna tar sin utgångspunkt i författningarna och speglar de aspekter som bedömts vara centrala för att nå målen om hög kvalitet i utbildningar. Kvalitetskriterierna utgår också från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet beroende på vad som ska bedömas samt från principer i den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQAVET). Vid kvalitetsgranskning bedömer Myndigheten för yrkeshögskolan i vilken utsträckning respektive kvalitetskriterium är uppfyllt samt gör en samlad bedömning av hela utbildningens kvalitet.

Kvalitetskriterierna är också avsedda att fungera som stöd för utbildningsanordnare att tillsammans med ledningsgrupp och berört arbetsliv analysera en utbildning för att utveckla och förbättra den.

³ MYH (2019) *Nationellt kvalitetssystem för utbildningar inom yrkeshögskolan* MYH 2019/720.

⁴ *Yrkeshögskolan - För yrkeskunnande i förändring* SOU 2008:29 s. 131.

2.2 Varför behövde kvalitetskriterierna utvecklas?

2.2.1 Analys visade på behov av förändring ur flera perspektiv

Under 2023 genomförde myndigheten en kartläggning och analys av de tidigare kvalitetskriterierna för kvalitetsgranskning ur olika perspektiv, främst dess ändamålsenlighet och legalitet.⁵

Utifrån analysen bedömde myndigheten att kvalitetskriterierna till stor del fortfarande var ändamålsenliga på så sätt att de fungerade som utgångspunkt för att bedöma kvalitet i en yrkeshögskoleutbildning och för att främja kvalitet. Samtidigt visade analysen att det fanns utvecklingsbehov, bland annat eftersom vissa kvalitetskriterier i delar överlappade varandra och eftersom vissa kriterier inte var tillräckligt tydligt formulerade. Vissa kriterier var också utformade för nära det som bedöms vid tillsyn och behövde därför omformuleras för att tydliggöra kvalitetsaspekten. Det fanns också behov av att i kvalitetskriterierna inkludera det övergripande syftet med utbildningsformen.

Ur ett legalt perspektiv visade analysen bland annat att några av kvalitetskriterierna också behövde formuleras om för att avse sådant som har stöd i regleringen. Kriterierna behövde också på ett tydligare sätt riktas mot rätt funktion, det vill säga utbildningsanordnaren. Dessutom är det viktigt även ur ett legalt perspektiv att kriterierna är formulerade så att de avser kvalitet och inte förhållanden som ska bedömas vid tillsyn. Genom tydligare gränsdragning mot tillsyn kan myndighetens kvalitetsgranskning uppnå sitt syfte på ett bättre sätt.

2.2.2 Tidigare kvalitetskriterier togs fram för länge sedan

De kvalitetskriterier som används till och med granskningsåret 2025 är tolv till antalet och omfattar fyra områden: ledningsgruppen, organisation och lärande, lärande i arbete (LIA) och kvalitetsarbete inklusive värdegrundsarbete.

Dessa kvalitetskriterier utformades i olika steg mellan 2014 och 2018 och de har varit i stort sett oförändrade sedan de togs fram och beslutades av generaldirektören. Samtidigt har arbetet med yrkeshögskolan utvecklats och erfarenheterna ökat under de år som förflutit, både hos utbildningsanordnare och arbetsliv och inom myndigheten. Utbildningarna inom yrkeshögskolan har också förändrats på flera sätt med ett högre antal utbildningsplatser och genom fler och nya sätt att bedriva undervisning. Kunskapen om vad som karakteriserar utbildningsverksamhet av hög kvalitet har också utvecklats, liksom vilka begrepp och formuleringar som används inom utbildningsområdet. Kvalitetskriterierna avsåg relevanta områden och företeelser men vi bedömde att det fanns bättre och mer aktuella sätt att beskriva och synliggöra hög kvalitet i yrkeshögskoleutbildning.

2.2.3 Återkommande förbättringsområden

Enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor sammanställer och analyserar årligen de kvalitetsgranskningar som genomförts under föregående år. Enheten har också sammanställt och analyserat utfallet av kvalitetsgranskning av yrkeshögskoleutbildning över tid för åren 2019 till 2024. Vid denna jämförelse över tid framgår att vissa kvalitetskriterier återkommande får en lägre kvalitetsbedömning än andra.⁶ Det gäller framför allt de kvalitetskriterier som rör det systematiska kvalitetsarbetet i utbildningen.

I diagram 1 nedan framgår andelen av de 104 utbildningar som granskades under 2024 och som uppfyller respektive kvalitetskriterium. Det är tydligt att det är vanligare att det

⁵ MYH 2023/2289.

⁶ Jämförelser över tid ska göras med viss försiktighet eftersom utfallet också påverkas av vilka utbildningar som valts ut för granskning, men under denna period har urvalet i huvudsak gjorts utifrån regelbundenhet varför vi anser att det här är relevant att göra en jämförelse.

finns förbättringsområden gällande kvalitetskriterierna för ledningsgruppens arbete, ledningsgruppens roll i kvalitetsarbete och kvalitetsarbetet. Alla dessa tre kriterier gäller det systematiska kvalitetsarbetet.

I diagram 2 framgår tydligt att andelen utbildningar som uppfyller dessa kvalitetskriterier är jämn över tid. Mellan åren 2019 och 2024 har andelen utbildningar som uppfyller kvalitetskriterierna återkommande varit lägre och utan tydlig förbättring. Detta är särskilt intressant att notera eftersom det finns en korrelation mellan den samlade bedömningen av hela utbildningens kvalitet och bedömningen av kriteriet för kvalitetsarbete, se diagram 3.

Diagram 1. Andel granskade utbildningar som uppfyller respektive kvalitetskriterium, fördjupad kvalitetsgranskning 2024.

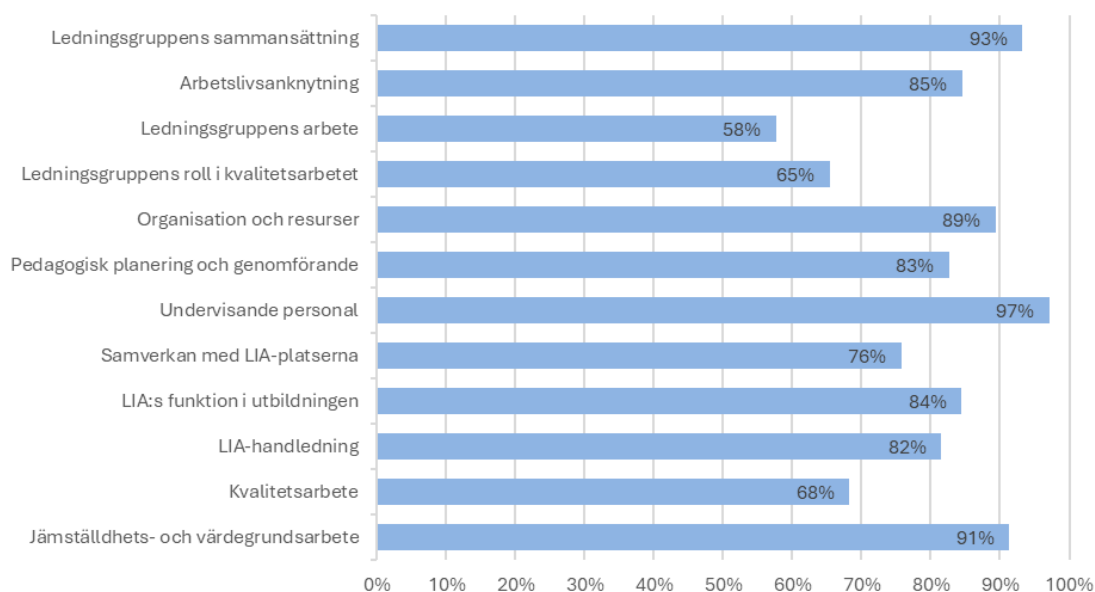

Diagram 2. Andel utbildningar som uppfyller respektive kvalitetskriterium som gäller systematiskt kvalitetsarbete, fördjupad kvalitetsgranskning 2019–2024.

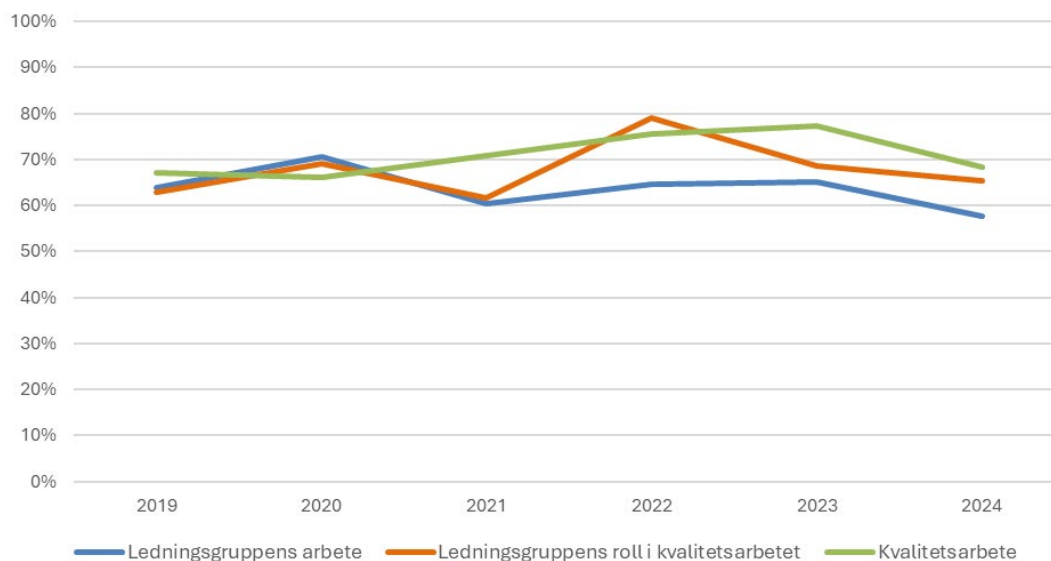
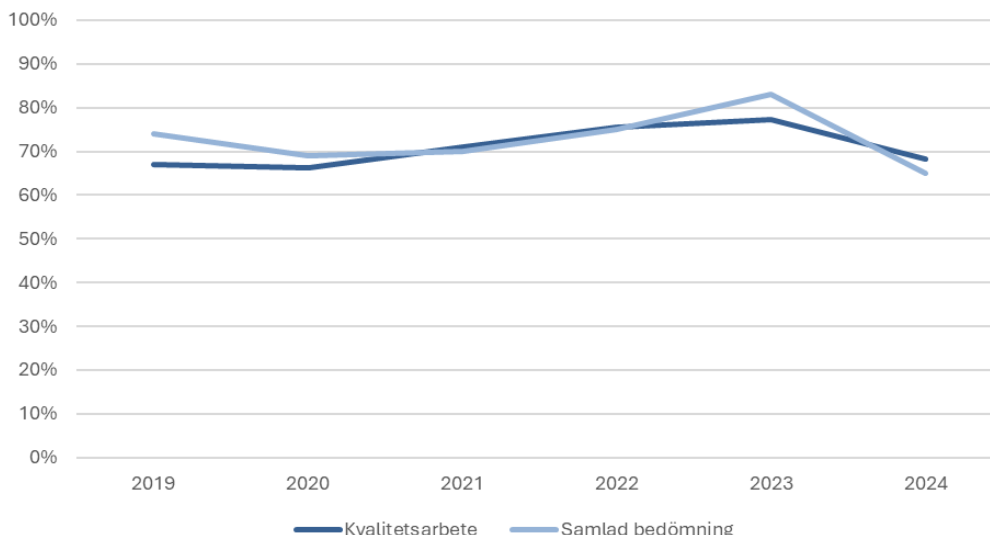

Diagram 3. Andel utbildningar som uppfyller kvalitetskriteriet för kvalitetsarbete i relation till utbildningens samlade bedömning, fördjupad kvalitetsgranskning 2019–2024.

2.3 Vad vill vi uppnå med nya kvalitetskriterier?

Med utgångspunkt i de analyser som beskrivits ovan beslutade Myndigheten för yrkeshögskolan 2024, att ta fram nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan. Det övergripande syftet med utvecklingen av nya kvalitetskriterier är att bättre bidra till att utbildningar inom yrkeshögskolan håller hög kvalitet och utvecklas samt möter arbetslivets behov av kompetens.

Genom att på ett bättre sätt synliggöra det som karakteriserar hög kvalitet i utbildning och tydligare lyfta fram aspekter som är avgörande för yrkeshögskolan, såsom arbetslivets engagemang, ledningsgruppens funktion, utbildningsanordnarens ansvar och den starka betoningen på kompetensförsörjning i målen för utbildningsformen, är avsikten att stärka kriteriernas kvalitetsdrivande funktion. De nya kvalitetskriterierna är också mer träffsäkra, tydligare, omfamnar kvalitet ur ett helhetsperspektiv och är formulerade på ett sätt som tydliggör vilken effekt som eftersträvas inom respektive område.

Genom de nya kvalitetskriterierna är avsikten att myndighetens kvalitetsgranskning blir mer träffsäker och ger större effekt. Det är också både vår förhoppning och vår förväntan att de nya kvalitetskriterierna i större utsträckning stödjer utbildningsanordnare i att följa upp, analysera och utveckla sin verksamhet genom att kriterierna bidrar till gemensam förståelse för kvalitet och kvalitetsdrivande faktorer.

2.3.1 Uppföljning

Enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor kommer att följa upp och analysera de nya kvalitetskriteriernas ändamålsenlighet och effekt för att utvärdera i vilken utsträckning införandet bidrar till kvalitet i yrkeshögskolan. För att få en bredd i underlagen för analysen kommer vi dels utveckla den utbildningsanordnarenkät som skickas till de som blir kvalitetsgranskade, dels genomföra mer kvalitativa utvärderingar.

3 Utvecklingsarbetets genomförande

3.1 Iterativt utvecklingsarbete med hög grad av involvering

Utvecklingsarbetet har skett i en arbetsgrupp där både enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor och enheten för rättsfrågor varit representerade. Det har medfört att såväl ett verksamhetsperspektiv som ett rättsligt perspektiv beaktats kontinuerligt under arbetets gång. Arbetssättet har varit iterativt, vilket innebär att det har bedrivits i olika faser där synpunkter har inhämtats och analyserats. Utkast till kvalitetskriterier har prövats, omarbetats och prövats igen.

Samtliga medarbetare på enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor har involverats i de olika faserna och flera medarbetare från andra enheter har också bidragit med inspel och synpunkter. Bland annat har enheten för tillsyn och studiedokumentation varit involverad under hela arbetets gång.

3.1.1 Första fasen – vad är kvalitet i yrkeshögskolan?

Under arbetets första fas genomförde myndigheten flera workshops med intressenter inom yrkeshögskolan, för att hämta in deras bild av kvalitet inom yrkeshögskolan och hur hög kvalitet kan synliggöras. Workshops genomfördes med utbildningsanordnaranorganisationerna, med parterna representerade i yrkeshögskolans arbetsmarknadsråd och med studeranderepresentanter genom Sveriges förenade studentkårer. Under denna fas genomfördes också flera workshops internt inom myndigheten, för att inhämta perspektiv och synpunkter från de olika enheterna.

3.1.2 Andra fasen – utkast på nya kvalitetskriterier som testas internt

I den andra fasen av arbetet bearbetades de synpunkter som inhämtats tillsammans med underlaget från ovan nämnda analyser. Utkast på kvalitetskriterier arbetades fram och dessa prövades internt i olika grupper och uppdaterades igen i nya utkast. Det var av stor betydelse för effektiviteten och kvaliteten i utvecklingen att vi tidigt i denna fas konkretiserade arbetet genom att formulera utkast.

I denna fas av arbetet undersöktes också hur andra aktörer, som Skolinspektionen och Universitetskanslersämbetet, utformat de bedömningsgrunder de utgår från vid granskning. Kompletterande analyser, bland annat av författningarna, förarbeten och av forskning gällande lärande och undervisning, genomfördes också vid behov.

Under denna fas involverades samtliga medarbetare på enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor i stor utsträckning. De bidrog både med synpunkter på de förslag som togs fram i arbetsgruppen och med konkreta förslag på hur kvalitetskriterierna skulle delas upp, utformas och formuleras. Arbetet med att tillsammans och vid återkommande tillfällen gå igenom utkast på kvalitetskriterier gav oss möjlighet att dra nytta av den samlade erfarenhet av kvalitetsarbete och kvalitetsgranskning som finns på enheten. Under denna fas blev det efter hand tydligt hur kvalitetskriterierna skulle delas in och hur de skulle utformas.

3.1.3 Tredje fasen – pilottest på utbildningar

I den tredje fasen i arbetet prövades ett utkast på kvalitetskriterierna tillsammans med fem utbildningsanordnare och fem yrkeshögskoleutbildningar, i ett så kallat pilottest. Det var frivilligt för utbildningsanordnarna att medverka och de utbildningar som ingick i testet valdes ut av myndigheten för att representera utbildningar inom olika utbildningsområden och med olika typer av upplägg och utbildningsanordnare, till exempel både offentliga och privata liksom med olika stor verksamhet.

I pilottesten genomförde en arbetsgrupp med flera utredare från enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor förberedelser som inför en fördjupad

kvalitetsgranskning och motsvarande intervjuer av utbildningsanordnare, utbildare, studerande och ledningsgruppsrepresentanter. Myndigheten fattade inte beslut i pilottesten utan resultaten användes endast som en del av utvecklingsprojektet.

De fem testen avslutades med ett strukturerat samtal med utbildningsanordnaren kring utkastet på kvalitetskriterierna och hur de upplevt pilottestets genomförande. I samtalet fick myndigheten del av utbildningsanordnarnas bild av om kvalitetskriterierna var tydliga, om något perspektiv saknades eller var överflödigt och om de var utformade på ett sätt som upplevdes framåtsyftande och kvalitetsdrivande. Utbildningsanordnarna var överlag positiva till kvalitetskriterierna och dess utformning och gav samtidigt värdefulla inspel gällande kriteriernas utformning.

Pilottestet var viktigt ur flera perspektiv. Dels fick myndigheten del av utbildningsanordnarnas synpunkter på utkastet, dels gav det möjlighet för arbetsgruppen att pröva eller simulera en utredning och bedömning av respektive kvalitetskriterium.

Eftersom de fem medverkande utbildningarna och anordnarna representerade olika typer av så väl utbildningar som anordnare, gav testen en tillräcklig bredd av perspektiv. Under denna fas hade de utredare som medverkade vid testen täta avstämningar, för att grundligt gå igenom varje kriterium och säkerställa ändamålsenliga och tydliga formuleringar.

3.1.4 Fjärde fasen – remiss och justeringar

I den fjärde fasen utvecklades kvalitetskriterierna ytterligare utifrån erfarenheterna i pilottestet för att därefter remitteras. De förändringar som gjordes efter pilottestet och inför att förslaget remitterades var av mindre karaktär och avsåg i huvudsak textformuleringar och i något fall gränsdragning mellan olika kriterier.

Förslag till nya kvalitetskriterier remitterades både internt och externt. 18 externa aktörer ombads besvara remissen. Bland dessa återfanns anordnarorganisationerna⁷, samtliga aktörer som är representerade i yrkeshögskolans arbetsmarknadsråd⁸ och Sveriges förenade studentkårer. Remissen skickades även till vissa myndigheter med verksamhet av betydelse för kvalitet inom utbildning och yrkeshögskolan.⁹ Det var 16 aktörer som svarade, varav tolv lämnade synpunkter och fyra meddelade att de avstod från att lämna synpunkter. Förslaget och remissen tillgängliggjordes också på myh.se och ytterligare nio spontana remissvar inkom från olika utbildningsanordnare.

En betydande andel av de som besvarade remissen var positiva till att kvalitetskriterierna uppdateras och i huvudsak positiva till de kriterier som föreslås. Det gäller både anordnarorganisationerna, parterna på arbetsmarknaden, andra myndigheter och enskilda utbildningsanordnare. Både förslag och synpunkter gällande specifika kvalitetskriterier, formuleringar eller begrepp och synpunkter av mer övergripande och omfattande karaktär var värdefulla för den sista omarbetningen av kvalitetskriterierna. Remissvaren har också gett värdefulla insikter för implementeringen av de nya kvalitetskriterierna. En redogörelse för vilka synpunkter som kommit in och hur de omhändertagits återfinns i föredragningspromemorian om utveckling av nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan.¹⁰

⁷ Almega Utbildningsföretagen och Yrkeshögskoleförbundet.

⁸ Arbetsförmedlingen, Företagarna, LO Landsorganisationen i Sverige, SACO Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges Kommuner och Regioner, Svenskt Näringsliv, TCO Tjänstemännens centralorganisation.

⁹ UKÄ Universitetskanslersämbetet, UHR Universitets- och högskolerådet, Statens skolverk, Statens skolinspektion, SPSM Specialpedagogiska skolmyndigheten, Folkbildningsrådet, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för delaktighet.

¹⁰ Se Föredragnings-PM i ärende MYH 2024/2989.

4 De nya kvalitetskriterierna

4.1 Områden och företeelser för kvalitet stabila över tid

De nya kvalitetskriterierna för kvalitetsgranskning omfattar i stor utsträckning samma områden och företeelser som de tidigare kriterierna. En anledning till detta är att vad som synliggör hög kvalitet inom yrkeshögskolan på en övergripande nivå är stabilt över tid. En annan anledning är att både nuvarande och föreslagna kvalitetskriterier tar sin utgångspunkt i de regelverk som gäller för yrkeshögskolan och i myndighetens syn på kvalitet.

De nya kvalitetskriterierna är dock utformade på ett annat sätt än tidigare. Dels har gränsdragningen mellan olika områden och kvalitetskriterier förändrats, dels har utformningen av varje enskilt kriterium förändrats. Detta blir tydligt bland annat i att antalet kvalitetskriterier ändras från tolv till sju. I vissa avseenden har olika aspekter av vad som utgör hög kvalitet lyfts fram och synliggjorts på nya sätt. Nedan beskrivs de större förändringarna och skälen för dem.

4.2 Innehåll, indelning och gränsdragning

4.2.1 Arbetslivsanknytning lyfts fram i separat kvalitetskriterium

Tät samverkan mellan utbildningsanordnare och det arbetsliv som har behov av den kompetens som utbildningen ger är avgörande för yrkeshögskolans kvalitet, resultat och effekt. I de nya kvalitetskriterierna har vi därför valt att lyfta fram arbetslivsanknytning i ett separat kvalitetskriterium. I de tidigare kvalitetskriterierna återfanns arbetslivsanknytningen i stället i ett av de kriterier som gäller ledningsgruppen och i kriterier för LIA.

Genom att lyfta fram arbetslivsanknytningen i ett separat kriterium blir dess betydelse för kvaliteten i yrkeshögskoleutbildning tydligare. Det blir också tydligare att arbetslivsanknytning inte enbart handlar om ledningsgruppens engagemang och synlighet för de studerande i utbildningen utan att utbildningsanordnaren ansvarar för en stark arbetslivsanknytning genom hela utbildningen och att detta kan nås på flera olika sätt. Vi har också tydliggjort vikten av att utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att bibehålla och utveckla ett för utbildningen relevant nätverk av arbetsgivare som behöver den kompetens utbildningen ger, bland annat eftersom det leder till att alla studerande kan erbjudas en relevant och kvalitetssäkrad LIA-plats.

4.2.2 Hur väl utbildningen fyller sitt syfte lyfts fram i separat kvalitetskriterium

I de nya kvalitetskriterierna synliggörs hur väl utbildningen fyller sitt syfte genom att kompetensförsörja arbetslivet i ett separat kriterium. Tidigare har information om utbildningens resultat och effekt snarare utgjort ett underlag i genomförandet av en kvalitetsgranskning och därigenom haft betydelse för vår bedömning av vissa kvalitetskriterier samt varit en del av bedömningen av en utbildnings samlade kvalitet.

Denna förändring tydliggör att en utbildnings kvalitet handlar både om hur väl utbildningen och undervisningen fungerar, hur det går för de studerande och vilken skillnad utbildningen gör för det arbetsliv som tar emot kompetens från utbildningen.

4.2.3 Flera kvalitetskriterier samlas i ett

I tidigare kvalitetskriterier bedömdes ledningsgruppen i fyra olika kriterier. I de nya kriterierna har alla aspekter av ledningsgruppen och ledningsgruppens arbete inkluderats i ett kriterium. På detta sätt tydliggörs att samtliga aspekter av ledningsgruppen, till exempel både vilka förutsättningar utbildningsanordnaren ger samtliga ledamöter och hur ledningsgruppens arbete fungerar, är av betydelse för hur väl den bidrar till utbildningens

kvalitet. I kriteriet är det också tydligt att samtliga funktioner i ledningsgruppen är av betydelse för hur väl den bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet.

Motsvarande förändring har gjorts gällande LIA. De tidigare tre kvalitetskriterierna är nu samlade i ett kriterium, som till exempel omfattar både att alla studerande arbetar med relevanta uppgifter under sin LIA och att LIA-handledaren har god kännedom om sitt uppdrag. Liknande förändringar har gjorts för kvalitetskriterierna för utbildningens planering, organisering och resurssättning respektive lärande och undervisning, där tre kriterier ersätts av två.

4.2.4 Värdegrundsarbete integrerat i flera kvalitetskriterier

I de nya kvalitetskriterierna har de perspektiv som lite förenklat kan kallas värdegrundsfrågor integrerats i flera kriterier, i stället för att som i de tidigare lyfta utbildningsanordnarens värdegrundsarbete i ett separat kvalitetskriterium. Avsikten med ändringen är att tydliggöra att arbete utifrån demokratiska värderingar och insatser för att främja jämställdhet, mångfald och hållbar utveckling behöver integreras i verksamheten i stort. Detsamma gäller insatser som ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

När perspektiv av detta slag integreras finns en risk att de inte på samma sätt blir synliga vid en kvalitetsgranskning. Vi bedömer dock att värdet av att integrera perspektivet är större. Det ligger mer i linje med etablerad styrning inom området och ger bättre möjligheter att vid granskning fokusera på vilken effekt som insatserna avseende värdegrund ger.

4.2.5 Systematiskt kvalitetsarbete som omfattar hela utbildningen

De nya kvalitetskriterierna tydliggör att utbildningsanordnarens systematiska kvalitetsarbete för utbildningen behöver omfatta alla dess delar, inklusive LIA, samt hela utbildningens resa från rekrytering av studerande till utbildningen till utbildningens effekt för mottagande arbetsliv. Vi har också, likt de förändringar som skett för kvalitetskriterierna gällande ledningsgrupp respektive LIA, säkerställt att kriteriet för systematiskt kvalitetsarbete omfattar alla relevanta aspekter. I tidigare kvalitetskriterier fanns vissa aspekter av kvalitetssäkring i andra kriterier.

Liksom i tidigare kvalitetskriterier finns fortsatt en stark koppling mellan kriteriet för ledningsgrupp och kriteriet för systematiskt kvalitetsarbete och i de nya kriterierna har vi tydliggjort hur de kompletterar varandra.

4.2.6 Läranderesultat i en kedja från utbildningens mål till undervisning och kunnande

De nya kvalitetskriterierna tydliggör vikten av att utbildningsanordnaren arbetar med att säkerställa att de förväntade läranderesultaten överensstämmer med utbildningens mål och uppnås. Utbildningens mål behöver återspeglas i de olika kursernas mål, som i sin tur återspeglas i genomförandet av undervisning inklusive kunskapskontroller och betygssättning. Genom ett träffsäkert och väl fungerande arbete kring läranderesultaten kan utbildningsanordnaren och ledningsgruppen säkerställa att de studerandes kunnande motsvarar det som arbetslivet förväntar sig. Förenklat kan kedjan för läranderesultat beskrivas: examenskrav – utbildningens mål – kursplanernas mål – undervisning – kunskapskontroller – betygssättning – examen.

4.2.7 Vikten av hög grad av interaktion för lärande

Det nya kvalitetskriteriet gällande lärande och undervisning tydliggör vikten av interaktion för lärande. Det handlar om interaktion mellan studerande och utbildare/handledare, mellan de studerande och mellan studerande och studiematerialet.

Sedan de nuvarande kvalitetskriterierna arbetades fram har det skett stora förändringar i hur utbildning inom yrkeshögskolan bedrivs, inte minst som en följd av pandemin. Andelen utbildningar som bedrivs på distans har ökat markant och även i många utbildningar som kategoriseras som bundna förekommer inslag av undervisning och lärande på distans eller i hybridform.

Erfarenheter från tidigare kvalitetsgranskningar visar att många olika sätt att planera och genomföra undervisning kan fungera väl, men det förutsätter att undervisningen har anpassats utifrån förutsättningarna för varje utbildning och utifrån vilka mål som ska nås. Och en hög grad av interaktion i undervisningen är av stor betydelse för lärandet oavsett om det äger rum i ett fysiskt eller ett virtuellt rum. Genom att lyfta fram värdet av interaktion för lärandet tydliggörs vikten för kvalitet av att inte fastna i om en utbildning definieras som bunden eller distans utan fokusera hur utbildningen planeras och genomförs för ett optimalt lärande.

4.2.8 Planering, organisering och resurssättning av hela utbildningen

Det nya kvalitetskriteriet gällande planering, organisering och resurssättning av utbildningen tydliggör vikten av att dessa på ett ändamålsenligt sätt omfattar utbildningen som helhet – både skolförlagda och arbetsplatsförlagda kurser och moment liksom både genomförandet av undervisning och insatser för en stark arbetslivsanknytning.

Kvalitetskriterierna för lärande och undervisning respektive för LIA har renodlats till att fokusera på genomförandet. Aspekter som planering, organisering och resurssättning ingår därför inte. Dessa två kvalitetskriterier har utformats för att omfatta liknande delar men utifrån specifika förutsättningar.

4.3 Kvalitetskriteriernas utformning

4.3.1 Tydligare effekt i varje kvalitetskriterium

De nya kvalitetskriterierna tydliggör vilken effekt som ska uppnås inom området för hög kvalitet. Avsikten är att tydligare visa att de insatser som en utbildningsanordnare gör inom ett visst område behöver genomföras så att de leder till avsedd effekt. Det är inte tillräckligt att endast göra något, till exempel jobba med kvalitet i utbildningen, utan det som görs behöver ge effekt. Kvalitetsarbetet behöver bedrivas systematiskt och på ett sätt som bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

4.3.2 Alla kvalitetskriterier följer samma struktur och har en tydlig mottagare

De nya kvalitetskriterierna har utformats på ett enhetligt sätt. De inleds med ett stycke som ringar in den huvudsakliga effekt som eftersträvas inom det område som kriteriet gäller. I efterföljande stycken ökar graden av konkretisering och olika delområden som är av stor betydelse för hög kvalitet.

Vi har också tydliggjort vilken aktör som är mottagare av den effekt som eftersträvas, ofta studerande eller arbetsliv. Till exempel anges att utbildningsanordnaren planerar, organiserar och resurssätter verksamheten så att en väl fungerande samverkan med arbetslivet i utbildningen säkerställs och alla studerande ges goda förutsättningar att nå utbildningens mål.

4.3.3 Tydligare att utbildningsanordnaren är ansvarig

I de nya kvalitetskriterierna är det tydligare att utbildningsanordnaren är ansvarig för utbildningen i sin helhet. Detta framgår genom formuleringar som att utbildningsanordnaren *säkerställer*, *ser till*, *stödjer* eller *arbetar aktivt*. I jämförelse med tidigare kriterier är det nu tydligare att utbildningsanordnaren är ansvarig även för att

ledningsgruppens arbete fungerar väl och för det lärande som sker på en arbetsplats under LIA.

4.3.4 Begreppen *alla studerande* och *hela utbildningen* en viktig innebörd

I de nya kvalitetskriterierna används begreppen *alla studerande* och *hela utbildningen* för att synliggöra vikten ur ett kvalitetsperspektiv, att insatser som görs kommer alla studerande till del och omfamnar hela utbildningen. I begreppet *alla* rymmer studerande med olika förutsättningar och behov, med utgångspunkten universell utformning och insatser för att möta individuella behov. I begreppet *hela* omfattas alla delar av utbildningen och *hela* utbildningens livscykel.

Bilaga 1. Kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan

1a. Utbildningen fyller sitt syfte

Utbildningen fyller sitt syfte som yrkeshögskoleutbildning genom att tillgodose ett behov av kvalificerad arbetskraft. Utbildningen har goda resultat och god effekt i sitt sammanhang genom att de studerande tar examen och tillför efterfrågad kompetens till arbetslivet.

1b. Utbildningen fyller sitt syfte inom smala yrkesområden

Utbildningen fyller sitt syfte som yrkeshögskoleutbildning inom smala yrkesområden genom att medverka till att utveckla eller bevara ett kvalificerat yrkeskunnande som är av betydelse för samhället. Utbildningen har goda resultat och god effekt som utbildning inom ett smalt yrkesområde genom att de studerande tar examen och kan utveckla eller bevara det kvalificerade yrkeskunnandet.

2. Arbetslivsanknytning

Utbildningsanordnaren säkerställer att berört arbetsliv i väsentlig utsträckning medverkar i att utveckla och bedriva utbildningen så att en stark arbetslivsanknytning och yrkesrelevans upprätthålls.

Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att bibehålla och utveckla ett för utbildningen relevant nätverk av arbetsgivare som behöver den kompetens utbildningen ger. Det leder även till att alla studerande kan erbjudas lämplig och kvalificerad LIA-plats.

Under utbildningen får de studerande återkommande möta personer och verksamheter som är aktuella och relevanta för yrkesrollen. På så vis sätts lärandet i ett sammanhang och de studerande kan knyta relevanta arbetslivskontakter.

3. Ledningsgrupp

Utbildningsanordnaren ser till att ledningsgruppen arbetar aktivt och bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

Utbildningsanordnaren ger ledningsgruppen möjlighet att påverka riktningen för det systematiska kvalitetsarbetet, ser till att ledningsgruppen medverkar i att följa upp, analysera och utveckla utbildningens kvalitet samt analyserar utbildningens genomströmning, resultat och effekt. Utbildningsanordnaren involverar också ledningsgruppen i att analysera hur utbildningen bidrar till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval samt hur utbildningen främjar mångfald och hållbar utveckling. Detta för att frågorna ska belysas ur flera olika perspektiv, inklusive det mottagande arbetslivets. Ledningsgruppen föreslår vid behov åtgärder och följer upp dessa.

Arbetslivets företrädare i ledningsgruppen kommer från företag och organisationer som behöver den kompetens utbildningen ger och tillsammans representerar de väl det arbetsliv som berörs av utbildningen. Därmed har de god kunskap om yrkesområdet, aktuella kompetenskrav och kompetensbehov så att de kan bevaka utbildningens yrkesrelevans.

Utbildningsanordnaren ser till att samtliga funktioner i ledningsgruppen har goda förutsättningar så att de kan delta aktivt utifrån sin roll och kompetens. Studerandes möjlighet till inflytande genom ledningsgruppen är god. Utbildningsanordnaren tillhandahåller en väl fungerande struktur för ledningsgruppens arbete, relevant underlag och dokumentation av arbetet så att ledningsgruppens gemensamma analyser kan fokusera på frågor av strategisk betydelse för hur väl utbildningen uppfyller sitt syfte.

4. Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningsanordnaren bedriver ett kontinuerligt och väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete som bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

Kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen och följer den från rekrytering av studerande och genomströmning till resultat och effekt. Kvalitetsarbetet inkluderar att kursernas läranderesultat fortlöpande motsvarar utbildningens mål och arbetslivets kompetensbehov, att de studerande ges goda förutsättningar för lärande och att utbildningen har stark arbetslivsanknytning.

Utbildningsanordnaren genomför kvalitetsarbetet i återkommande förbättringscykler som inkluderar planering, genomförande, utvärdering och åtgärder. Kvalitetsarbetet är utformat så att det både leder till att brister identifieras och åtgärdas, och bidrar till långsiktig utveckling. Kvalitetsarbetet utgår från relevanta och ändamålsenliga underlag och involverar såväl de som verkar i utbildningen som de studerande och representanter för berört arbetsliv. För att göra kvalitetsarbetet transparent och säkerställa kontinuitet dokumenteras det på ett sätt som är tillgängligt för alla berörda.

Utbildningsanordnaren genomför kvalitetsarbetet så att det ger ledningsgruppen goda förutsättningar att följa upp och analysera utbildningens kvalitet samt bidra till utbildningens utveckling utifrån arbetslivets kompetensbehov.

5. Planering, organisering och resurssättning

Utbildningsanordnaren planerar, organiserar och resurssätter verksamheten så att en väl fungerande samverkan med arbetslivet i utbildningen säkerställs och alla studerande ges goda förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningsanordnaren arbetar aktivt med att se till att verksamheten är utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att de som verkar i

utbildningen främjar aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Det leder till att lärmiljöerna är trygga och inkluderande så att alla studerande kan fokusera på studierna och till att de studerande förbereds för att integrera dessa värden i sin kommande yrkesutövning. Utifrån yrkesroll och behov i branschen arbetar utbildningsanordnaren även för att bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Utbildningsanordnaren ser kontinuerligt till att de som verkar i utbildningen har rätt kompetens och goda förutsättningar för sitt uppdrag så att utbildningen kan genomföras som planerat och de studerande nå utbildningens mål. Ledningen av det dagliga arbetet i utbildningen ger alla berörda god framförhållning och säkrar att de studerande får tydlig information och stöd vid behov. Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att se över och säkerställa att utbildningens lärmiljöer och utrustning är tillgängliga och väl anpassade efter utbildningens mål.

Det pedagogiska ledarskapet i utbildningen är tydligt och ändamålsenligt och utbildningsanordnaren stödjer undervisande personal och handledare. Det leder till att olika kurser och moment kompletterar varandra väl, följer det pedagogiska upplägget i utbildningen och förbereder för yrkesrollen. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt tillsammans med undervisande personal och handledare så att enskilda studerandes behov av stöd identifieras och stöd erbjuds.

Utbildningsanordnarens arbete med validering och tillgodoräknande ger goda förutsättningar för att synliggöra och ta tillvara de studerandes kunskande på ett systematiskt sätt.

6. Lärande och undervisning

Utbildningsanordnaren säkerställer att undervisningen genomförs så att alla studerande ges goda förutsättningar att nå de kunskaper, färdigheter och kompetenser som är utbildningens mål.

Utbildningsanordnaren ser till att det pedagogiska upplägget för utbildningen följs i undervisningen. De ser även till att varje kurs planeras och genomförs så att balansen mellan teori, färdighetsträning, reflektion och interaktion svarar mot kursmål och yrkesroll och att undervisningen omfattar samtliga kursmål. Den förväntade arbetsinsatsen från de studerande motsvarar kursens omfattning och angiven studietakt. Utbildningsanordnaren ser till att undervisningen utförs i ett sammanhang med hög grad av interaktion mellan studerande och undervisande personal, studerande sinsemellan och mellan studerande och studiematerial så att de studerandes lärande främjas.

Utbildningsanordnaren säkerställer att de studerande är väl informerade om vad de förväntas lära sig i varje kurs, hur undervisningen ska gå till, hur kunnandet ska kontrolleras och vad som krävs för att uppnå olika betyg. Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att se till att kunskapskontrollerna mäter avsett kunnande, dokumenterar resultaten och återkopplar till de studerande så att de vet hur de ligger till i studierna.

7. Lärande i arbete

Utbildningsanordnaren säkerställer att den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen, lärande i arbete (LIA), ger alla studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål och utveckla yrkesidentitet.

Utbildningsanordnaren arbetar systematiskt med att se till att alla studerande genomför LIA på arbetsplatser som bedriver verksamhet med relevans för de yrken utbildningen leder till och som har goda förutsättningar att ta emot studerande. De studerande utför yrkesrelevanta uppgifter och interagerar med kollegor och intressenter vilket leder till att de kan utveckla och fördjupa sitt yrkeskunnande.

Utbildningsanordnaren ser till att alla LIA-handledare och studerande har god kännedom om det lärande som ska uppnås under LIA-kursen. Utbildningsanordnaren ser även till att LIA-handledare har god kännedom om sitt uppdrag, utbildningens mål och de studerandes förkunskaper vid kursstart. Utbildningsanordnaren följer upp de studerandes lärande under LIA och ser till att de får återkoppling om hur de ligger till i kursen.

Bilaga 2. Författningsstöd till kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan

Lag (2009:128) om yrkeshögskolan (YHL)

Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF)

Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan

I detta avsnitt redovisas vilka bestämmelser som utgör stöd för att ett område får ingå i kvalitetsgranskningen. Kvalitetsgranskning avser frågan om kvaliteten i utbildningarna och utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete. Myndighetens tillsynsfunktion kontrollerar däremot regelefterlevnaden, det vill säga att gällande krav uppfylls. Samma bestämmelser kan således ha relevans i både kvalitetsgranskning och tillsyn men avser olika perspektiv.

Vissa bestämmelser har relevans för flera kriterier och återkommer därför i uppräknigen.

1. Utbildningen fyller sitt syfte

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, och inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke. (1 § YHL)
- Utbildningen ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. (6 § 1 YHL)
- Utbildningen ska ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet. (6 § 2 YHL)
- Utbildningen ska svara mot behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet som inte tillgodoses genom en utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller en utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. (1 kap. 3 § 1 och 5 kap. 5 § 1 YHF)

2. Arbetslivsanknytning

- Utbildningen ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. (6 § 1 YHL)
- Utbildningen ska präglas av stark arbetslivsanknytning. (6 § 3 YHL)
- Utbildningen ska utvecklas och bedrivas i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 4 YHL)

- Utbildningen ska ge teoretisk förankring inom yrkesområdet och väsentligen genomföras i samarbete med de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen. (2 kap. 2 § YHF)
- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att 1. det finns platser för lärande i arbete på en arbetsplats och att dessa uppfyller de krav som finns för utbildningen, om sådant lärande ingår i utbildningen. (2 kap. 3 § första stycke 1 YHF)

3. Ledningsgrupp

- Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (3 § YHL)
- Ledningsgruppen för utbildningen ska bland annat se till att utbildningen genomförs enligt lagen om yrkeshögskolan, denna och andra förordningar och föreskrifter som har meddelats av Myndigheten för yrkeshögskolan samt i enlighet med beslut av myndigheten samt svara för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs. (4 kap. 2 § 1 och 5 YHF)
- Ledningsgruppen ska bestå av 1. företrädare för de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen, 2. minst en företrädare för skolväsendet, 3. minst en företrädare för de studerande, och 4. den person som avses i 6 §. (4 kap. 3 § YHF)
- De studerande ska ges möjlighet till insyn i verksamheten och tillfälle att påverka utbildningens uppläggning och genomförande, (4 kp. 7 § YHF)

4. Systematiskt kvalitetsarbete

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att inom yrkeshögskolan
 - säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd,
 - säkerställa att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt,
 - säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar håller hög kvalitet, och
 - inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande, eller till en ny nivå inom deras yrke. (1 § YHL)
- De studerande ska ges möjlighet till insyn i verksamheten och tillfälle att påverka utbildningens uppläggning och genomförande. (4 kap. 7 § YHF)
- Utbildningsanordnaren är skyldig att utvärdera verksamheten. (4 kap. 10 § YHF)
- Ledningsgruppen för utbildningen ska svara för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs. (4 kap. 2 § första stycket 5 YHF)

- Myndigheten ska granska utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete. (4 § första stycket 2 förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan)

5. Planering, organisering och resurssättning

- Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde samt respekt för de mänskliga rättigheterna och vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (3 § YHL)
- Utbildningen ska utvecklas och bedrivas i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 4 YHL)
- Utbildningen ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval. (6 § 5 YHL)
- Utbildningsanordnaren ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser. (12 § YHL)
- De personer som anlitas av utbildningsanordnaren ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser. (13 § YHL)
- Utbildningsanordnaren ansvarar för att utbildningen genomförs enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och enligt förordningen om yrkeshögskolan (2009:130) och andra förordningar. (2 kap. 3 § första stycket YHF)
- Utbildningsanordnaren ska se till att de studerande som behöver särskilt pedagogiskt stöd i utbildningen får sådant stöd. (2 kap. 3 § andra stycket 3 YHF)
- En studerande ska för en del av utbildningen kunna få tillgodoräkna sig annan genomgången utbildning, om de kunskaper, färdigheter och kompetenser som den studerande åberopar är av sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den aktuella utbildningen. En studerande ska även kunna få tillgodoräkna sig motsvarande kunskaper, färdigheter och kompetenser som har förvärvats i yrkesverksamhet eller på annat sätt.

Den studerande kan inför tillgodoräknande erbjudas validering enligt valideringsförordningen (2022:1549). (2 kap. 12 § YHF)
- Det ska finnas en av den ansvariga utbildningsanordnaren utsedd person som leder det dagliga arbetet i verksamheten. Denna person ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. (4 kap. 6 § YHF)

6. Lärande och undervisning

- Utbildningen ska bland annat ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet. (6 § 2 YHL)

- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att de studerande som behöver särskilt pedagogiskt stöd i utbildningen får sådant stöd. (2 kap. 3 § andra stycket 3 YHF)
- Utbildningens omfattning ska anges enligt ett poängsystem, där fem poäng motsvarar heltidsstudier under en vecka. (2 kap. 4 § andra stycket YHF)
- Av kursplanen ska framgå de principer för betygssättning och former för kunskapskontroll som ska tillämpas. (2 kap. 9 § första stycket 6 YHF)

7. Lärande i arbete

- Utbildningen ska bland annat ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås, ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet, präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring samt utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. (6 § 1–4 YHL)
- Den ansvariga utbildningsanordnaren ska se till att det finns platser för lärande i arbete på en arbetsplats och att dessa uppfyller de krav som finns för utbildningen, om sådant lärande ingår i utbildningen. (2 kap. 3 § andra stycket 1 sista ledet YHF)
- De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning de ska bedriva. Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för dessa personer. (13 § YHL)
- Av kursplanen ska framgå de principer för betygssättning och former för kunskapskontroll som ska tillämpas. (2 kap. 9 § första stycket 6 YHF)

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145
721 05 Västerås
www.myh.se